

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.038/2022/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. február 9.
Az ügy tárgya: járművezetés ittas állapotban vétsége
Terhelt: ...
Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 11.B.10.424/2021/8., ítélet, tárgyalás, 2021. május 26.
Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 31.Bf.9027/2021/7., végzés, nyilvános ülés, 2021. október 12.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a védő
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 31.Bf.9027/2021/7. számú végzését hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

Elrendeli a terhelt által eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költség összegének a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkorai törvényes kamatával együtt történő visszatérítését a terhelt részére.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2021. május 26-án kihirdetett 11.B.10.424/2021/8. számú ítéletével a terheltet járművezetés ittas állapotban vétsége [Btk. 236. § (1) bekezdés] miatt 5 hónap, fogházban végrehajtani rendelt szabadságvesztésre, 3 év

közúti járművezetéstől eltiltásra és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Elrendelte továbbá a Dunakeszi Járásbíróság 8.Bpk.347/2020/5. számú büntetővégzésével kiszabott 7 hónap – eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztés végrehajtását, és kötelezte a terheltet az eljárás során felmerült 30.000 forint büntügyi költség megfizetésére.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. október 12-én meghozott 31.Bf.9027/2021/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, egyúttal kötelezte a terheltet a másodfokú eljárásban felmerült 7.200 forint büntügyi költség megfizetésére.

[3] **II. 1.** A jogerős ügydöntő határozatot „perújítási indítvány” megnevezéssel a terhelt védője támadta meg.

[4] Indítványában kifejtette, hogy a terhelt részére címzett, a Fővárosi Törvényszék által kitűzött nyilvános ülésre szóló, „nem kereste” jelzéssel visszaérkezett értesítés nem tekinthető szabályszerűen kézbesítettnek, mert az utóbb kezdeményezett postai kivizsgálás eredményeként a levélküldeményről szóló postai értesítőt a kézbesítő nem a címhelyen állította ki.

[5] Erre tekintettel úgy ítélte meg, hogy a „kézbesítési vélelem” megdőlt, így a terhelt önhibáján kívül esett el attól, hogy a nyilvános ülésen megjelenve a büntetéskiszabás körében a javára szóló körülményeket előadja.

[6] Indokai alapján a Be. 637. § (1) bekezdés g) pontjában írt okból perújítás elrendelésére, egyben „a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésével” az alapügyben kiszabott szabadságvesztés félbeszakítására tett indítványt.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1131/2022/2. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványként értékelt beadványa nyomán az indítványt törvényben kizártnak tartotta.

[8] A Be. 132-133. §-ában és az 598-599. §-ában írt szabályok áttekintését követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a terheltnek címzett, a másodfokú bíróság nyilvános ülésére szóló értesítés kézbesítésére vonatkozó kézbesítési fikció 2021. szeptember 9-én beállt. Az ezt követő három hónap elteltét követően kézbesítési kifogás előterjesztésének nincs helye, és e határidő elmulasztását a védő sem vitatta indítványában.

[9] A BH 2019.101. számon közzétett eseti döntés elvi tartalmát idézve arra a következtetésre jutott, hogy az értesítés kézbesítése nem tekinthető ugyan szabályszerűnek, de az adott esetben nem a másodfokú bíróság intézkedése, hanem a Magyar Posta Zrt. mulasztása volt az oka annak, hogy a szabadon lévő terhelt a lakcímeire küldött értesítésről nem szerzett tudomást. E jogsérelmet azonban nem felülvizsgálati eljárásban látta orvosolhatónak, hanem a Be. 133. § (1) bekezdés a) pontján alapuló kézbesítési kifogás útján, megjegyezve egyúttal, hogy a kézbesítési kifogás benyújtására a Be. 133. § (2) bekezdésében szabott jogvesztő határidő már lejárt.

[10] Mivel pedig a kézbesítéssel összefüggésben a másodfokú bíróságot nem terhelte mulasztás, a felülvizsgálati indítványban felrótt abszolút hatályú eljárási szabálysértést sem látta megvalósulni.

[11] Indítványozta ezért, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványt mint törvényben kizártnak utasítsa el.

[12] 3. A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében az indítványban foglaltakat fenntartotta.

[13] Okfejtése szerint a terhelt kézbesítési kifogását kizárólag a jogerős határozatról való tudomásszerzését követően, a postai vizsgálat eredményének ismeretében terjeszthette (volna)

elő, amely szükségképpen csak a kézbesítési fikció beálltától számított három hónapon túli időpontra eshetett.

[14] Ekként a terhelt „a postai kézbesítés szándékos szabotálása” miatt nem vehetett részt a nyilvános ülésen.

[15] **III.** A felülvizsgálati indítvány alapos.

[16] 1. A védő beadványát nem felülvizsgálati indítvány címén terjesztette elő, és kérelmének elbírálását a Fővárosi Törvényszéktől várta, ezért a Kúria elsőként azt vizsgálta, hogy annak elbírálására rendelkezik-e hatáskörrel.

[17] A beadványok, nyilatkozatok elbírálásának alapvető rendező elve szerint azokat soha nem a megnevezésük, hanem mindenkor a tartalmuk szerint kell megítélni (BH 2003.355.). Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanezt a rendező elvet követi {3227/2013. (XII. 12.) AB végzés [14] bekezdés, 3156/2013. (VII. 24.) AB végzés [14] bekezdés}.

[18] Nem vitásan perújítási okot jelent(ene), ha az alapügyet a bíróság a Be. CI. Fejezete szerinti külön eljárásban fejezte (volna) be [Be. 637. § (1) bekezdés g) pont].

[19] A másodfokú bíróság azonban nem a Be. CI. Fejezete szerint, azaz nem a Be. 747. § (3) és (4) bekezdésében írt feltételek meglétének ellenőrzését követően, és nem a Be. 750. § (2) és (3) bekezdésében írt eljárási rendben bírálta el az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezéseket. A Be. CI. Fejezete szerint lefolytatott külön eljárás hiányában pedig értelemszerűen a Be. 637. § (1) bekezdés g) pontjában írt perújítási ok megvalósulása sem vetődhet fel.

[20] Ehelyett a védő valójában azt kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság szabályszerűnek nem tekinthető értesítés alapján tartotta meg a nyilvános ülést a terhelt távollétében, az eljárást jogerős ügydöntő határozattal befejezve.

[21] Ez pedig – a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írtakra figyelemmel – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati okra való hivatkozásnak feleltethető meg, így a védő beadványa megnevezése ellenére is kizárólag felülvizsgálati indítványként bírálható el.

[22] 2. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[23] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést valósít meg, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[24] A felülvizsgálati indítvány szerint e feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértés a másodfokú nyilvános ülésnek a terhelt távollétében való megtartásával állt be.

[25] 3. Az ügyiratokból kitűnően a Fővárosi Törvényszék 2021. augusztus 19-én nyilvános ülést tűzött ki az ítélet ellen bejelentett fellebbezések elbírálására, amelynek határnapjaként 2021. október 12-ét határozta meg. A nyilvános ülésre értesíteni rendelte a terheltet. Az értesítés „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza a bíróságra, így az a kézbesítés tértivevény szerinti 2021. szeptember 2-i második megkísérlésének időpontjárta tekintettel az ezt követő ötödik munkanapon, 2021. szeptember 9-én szabályszerűen kézbesítettnek látszott.

[26] Ezt követően a Fővárosi Törvényszék a tértivevény által igazolt adatok valóságában bízva a kitűzött nyilvános ülést a terhelt távollétében megtartotta, és a büntetőügyet jogerős ügydöntő határozattal befejezte.

[27] 4. Az eljárás tényeinek illetően tisztázását követően válhat lehetségessé az állásfoglalás a felülvizsgálati indítvány középpontjában álló jogkérdéseket illetően.

[28] Elsőként azt szükséges tisztázni, hogy a törvény lehetőséget biztosít-e a másodfokú nyilvános ülés megtartására a terhelt távollétében, illetve, hogy ezt befolyásolja-e a részére címzett idézés vagy értesítés szabályszerű kézbesítésének megtörténte.

[29] E tárgyban pedig az alábbi törvényi rendelkezések adnak iránymutatást:

– a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, és azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi [Be. 112. § (1) bekezdés],

– a bíróság eljárási cselekményei közül a tárgyaláson a terhelt jelenléte kötelező, ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról a Be. 430. § (1) bekezdése szerint nem mondott le [Be. 428. § (1) bekezdés a) pont],

– a másodfokú bíróság a nyilvános ülésen a terheltet a büntetéskiszabási körülmények további tisztázása érdekében meghallgathatja [Be. 599. § (2) bekezdés b) pont],

– a nyilvános ülésen a terhelt jelenléte a Be. 599. § (2) bekezdés b) pontjában írt esetet kivéve nem kötelező [Be. 599. § (4) bekezdés], és

– a fellebbezés a szabályszerűen idézett vádlott távollétében akkor is elbírálható, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges [Be. 599. § (5) bekezdés].

[30] Mindezeket összevetve az alábbiak állapíthatók meg.

[31] Amikor a fellebbezés elbírálásának előkészítése során a másodfokú tanács elnöke az ügyet a Be. 596. § (2) bekezdése alapján nyilvános ülésre tűzi ki, a Be. 589. §-ára figyelemmel, a Be. 509. § (1) bekezdése szerinti eljárása során megvizsgálja, hogy a nyilvános ülésen előre láthatólag szükséges lesz-e a terhelt meghallgatása a büntetéskiszabási körülmények további tisztázása érdekében; igenlő esetben a terheltet idézi, ellenkező esetben értesíti a nyilvános ülésről.

[32] Ha a másodfokú bíróság a nyilvános ülésre a terheltet idézte, az a távollétében csak akkor tartható meg, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a terhelt meghallgatása mégsem szükséges. Erre ugyanis a Be. 599. § (5) bekezdése kifejezetten lehetőséget ad, annak egyetlen további feltételeként a terhelt szabályszerű idézését jelöli meg.

[33] Amennyiben a terhelt értesítés ellenére marad távol a nyilvános ülésről, akkor külön törvényi rendelkezés nélkül, önmagában a Be. 112. § (1) bekezdése alapján is nyilvánvaló, hogy a nyilvános ülés megtartható, hiszen éppen azért került sor az értesítésére, mert a jelenléte – a Be. 599. § (4) bekezdése értelmében – nem kötelező. Ekként a jelen ügyben az a megválaszolandó kérdés, hogy ebben az esetben feltétele-e a nyilvános ülés megtartásának a terhelt szabályszerű értesítése, illetve eredményez-e eltérő jogi megítélést az értesítés teljes elmaradása és a megtörtént kézbesítés körében megvalósult esetleges más szabálysértés.

[34] Ennek megválaszolása kapcsán a Kúria elsőként arra utal, hogy a másodfokú bíróság nyilvános ülésére vonatkozóan a Be. 2021. január 1. napját megelőzően hatályban volt szövege a terhelt eljárási cselekményen való jelenléte kapcsán nem tartalmazott eltérő szabályt a Be. 425. § (3) bekezdésére tekintettel irányadó Be. 428. §-ához képest, azaz az kötelező volt. Ugyanakkor a Be. 599. § (5) bekezdése – a jelenleg hatályossal azonos szövegezéssel – lehetővé tette a nyilvános ülés megtartását a szabályszerűen idézett terhelt

távollétében akkor, ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges.

[35] Ekként – mivel a terhelt jelenléte főszabályként kötelező volt – a terheltet a nyilvános ülésre minden esetben idézni kellett. Ebből az következik, hogy a szabályszerű idézés megtörténte minden esetben feltétele volt a nyilvános ülés terhelt távollétében való megtartásának és a Kúria gyakorlata is ennek megfelelően alakult [Kúria Bfv.III.197/2021/8., Bfv.I.387/2020/7. (BH 2020.292.), Bfv.I.1294/2020/13., Bfv.III.1367/2013/6. (BH 2015.152.)]. Ugyanakkor a Be. 599. § (5) bekezdése minden esetben lehetővé tette, hogy – ha a terhelt meghallgatására nem volt szükség – a másodfokú bíróság a nyilvános ülést megtartsa és be is fejezze az idézés ellenére távol maradt terhelt jelenléte nélkül is.

[36] A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 222. §-a 2021. január 1-jei hatállyal módosította a Be. 599. § (4) bekezdését annyiban, hogy rögzítette, miszerint a nyilvános ülésen a terhelt jelenléte – ha meghallgatása nem szükséges – nem kötelező. Ezzel további önálló kivételt határozott meg a Be. 428. § (1) bekezdésének főszabálya alól, ami külön törvényi rendelkezés nélkül, önmagában a Be. 112. § (1) bekezdéséből adódóan vonja maga után, hogy ilyen esetben a terheltet a nyilvános ülésre nem idézni, hanem értesíteni kell.

[37] Ehhez képest a törvény – értelemszerűen – nem mondja ki külön, hogy a nyilvános ülés megtartásának a terhelt távollétében feltétele a terhelt szabályszerű értesítése, ez azonban szintén adódik a Be. 112. § (1) bekezdéséből, egyúttal alapfeltétele a Be. 39. § (1) bekezdés h) pontja szerinti terhelti jog gyakorlásának, és ekként a tisztességes eljáráshoz való jognak is lényeges eleme. Az ellenkező álláspont oda vezetne, hogy akár a terhelt értesítésének teljes mellőzésével, kötelező védői eljárást nem igénylő ügyben pedig lényegében bárki idézése vagy értesítése nélkül hozhatna a bíróság „nyilvános ülésen” ügydöntő határozatot.

[38] Ennek megfelelően a Kúria a Bfv.I.1426/2021/11. számú határozatában rögzítette, hogy a nyilvános ülés megtartásának a jelenleg hatályos jogszabályi környezetben is feltétele, hogy a másodfokú bíróság a nyilvános ülésről a terheltet szabályszerűen értesítse. A nyilvános ülés megtartása a terhelt távollétében tehát szabályszerű értesítés hiányában akkor is kötelezően hatályon kívül helyezéshez vezető feltétlen eljárási szabálysértés, ha a terhelt meghallgatása a nyilvános ülésen nem szükséges. Csak ez biztosítja ugyanis, hogy a terhelt a jelenléti jogának gyakorlásáról érdemben dönthessen {Bfv.II.793/2022/10. [20]-[29] bekezdés}.

[39] 5. Ekként már csak az szorul megítélésre, hogy az adott esetben a terhelt részére címzett, a Fővárosi Törvényszékre „nem kereste” jelzéssel visszaérkezett értesítés szabályszerűen kézbesítettnek tekintendő-e, és ha igen, az indítvány a kézbesítési fikció megdöntésére alkalmas-e.

[40] Ennek eldöntéséhez pedig az alábbi jogszabályi rendelkezések szolgálnak támpontul:

– a hivatalos iratot a címzettnek vagy az egyéb jogosult átvevőnek személyes átadással kell kézbesíteni [a postai szolgáltatások nyújtásának és a hivatalos iratokkal kapcsolatos postai szolgáltatás részletes szabályairól, valamint a postai szolgáltatók általános szerződési feltételeiről és a postai szolgáltatásból kizárt vagy feltételesen szállítható küldeményekről szóló 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdés],

– amennyiben az első kézbesítési kísérlet nem vezetett eredményre – kivéve, ha az átvételt a címzett megtagadta, vagy a postai szolgáltató a 26. § (3) bekezdése szerinti kézbesítést érintő információval rendelkezik –, a postai szolgáltató a hivatalos irat érkezéséről és a sikertelen kézbesítési kísérletről a címzett részére a (3) bekezdésben meghatározott adattartalommal bíró értesítőt hagy hátra, a hivatalos iratot az értesítőn megjelölt kézbesítési ponton a címzett vagy egyéb jogosult átvevő rendelkezésére tartja, és a kézbesítést a sikertelen kézbesítés napját

követő ötödik munkanapon újból megkísérli [335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 31. § (1) bekezdés],

– a második kézbesítési kísérlet sikertelensége esetén a postai szolgáltató a címzett részére a (3) bekezdésben meghatározott adattartalommal bíró értesítőt hagy hátra, a hivatalos iratot az értesítőn megjelölt kézbesítési ponton a második kézbesítési kísérlet napját követő öt munkanapig a címzett vagy egyéb jogosult átvevő rendelkezésére tartja [335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 31. § (2) bekezdés],

– a második értesítőben megjelölt átvételi határidő eredménytelen elteltét követő munkanapon a postai szolgáltató a hivatalos iratot a tértivevényen vagy az annak megfelelő elektronikus dokumentumon feltüntetendő „nem kereste” jelzéssel a feladónak visszaküldi [335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 31. § (4) bekezdés],

– a postai úton kézbesítendő ügyiratot szabályszerűen kézbesítettnek kell tekinteni a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett vagy helyette a jogszabály szerint átvételre jogosult más személy az ügyiratot nem vette át, ezért az „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza [Be. 132. § (2) bekezdés b) pont],

– a címzett és a címzett képviselője vagy védője a (3) bekezdésben meghatározott okból kifogást terjeszthet elő annál a bíróságnál, amelynek eljárása alatt a kézbesítés történt a kézbesítési fikció alapján kézbesítettnek tekintett ügyirat esetében a [Be. 132. § (2) bekezdésében meghatározott] kézbesítési fikció beálltáról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül [Be. 133. § (1) bekezdés a) pont],

– a bíróság akkor ad helyt a kifogásnak, ha a címzett az ügyiratot azért nem vehette át, mert a kézbesítés a postai küldemények kézbesítéséről szóló jogszabály [335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet] megsértésével történt, vagy más okból nem volt szabályszerű [Be. 133. § (3) bekezdés a) pont],

– a kifogás benyújtásának a kézbesítési fikció beállta napjától számított három hónap elteltével nincs helye, és e határidő elmulasztása miatt nem lehet igazolással élni [Be. 133. § (2) bekezdés].

[41] Az idézett jogszabályi rendelkezések egybevetésével az indítvány mikénti elbírálásának sarokköve, hogy a postai kivizsgálás eredménye (a megkísérelt kézbesítés szabálytalan jellegének alátámasztásával) a kézbesítési fikció megdöntését alapozza-e meg (azaz kézbesítési kifogásként lehet megítélhető), avagy annak igazolására alkalmas-e, hogy kézbesítés hiányában a kézbesítési fikció be sem állt.

[42] Kézbesítési fikciót ugyanis a Be. 132. § (2) bekezdés b) pontjában írt, fentebb idézett törvényi rendelkezéseknek megfelelően kizárólag a megkísérelt, de eredménytelen kézbesítés keletkeztethet.

[43] Ekként a kézbesítési kifogás azon keresztül támadja a kézbesítési fikciót, hogy kézbesítés tényleges megkísérlése a 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet szabályaival ellentétesen ment végbe. Ezzel párhuzamosan a Be. 133. § (3) bekezdés a) pontjának idézett szövege is a jogszabály megsértésével „történt”, azaz a valóban, de szabálytalanul megkísérelt kézbesítésről szól, e feltétel teljesülése esetére biztosítva a kézbesítési kifogás előterjesztésének lehetőségét.

[44] Ehhez képest a meg nem kísérelt kézbesítés értelemszerűen nem vezethet a kézbesítési fikció beálltára. Az idézés (értesítés) kézbesítetlensége a tértivevényen feltüntetett, a való tényekkel összhangban nem álló „nem kereste” jelzéstől függetlenül a Be. 132. § (2) bekezdés b) pontja alapján sem eredményezi, hogy azt szabályszerűen

kézbcsítettnek lehessen tekinteni. Kézbcsítetlenség esetén ezért a szabályszerű kézbcsítés eljárási törvényben meghatározott következményei sem alkalmazhatók.

[45] A kérdés a felülvizsgálati indítvány megítélése szempontjából is meghatározó jelentőséggel bír.

[46] Ha a valóságban nem történt kézbcsítés (a tértivevény a való élet tényeivel ellentétesen igazolja a kézbcsítés kétszeri megkísérlését), akkor az iméntiek szerint a Be. 132. § (2) bekezdésében írt kézbcsítési fikcióról sem lehet szó. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a meg nem történt kézbcsítés határidő nélkül, és nem csak annál a bíróságnál kifogásolható, amelynek eljárásában a kézbcsítésre, illetve annak megkísérlésére sor került és ha az feltétlen eljárási szabálysértéshez vezet, annak jogkövetkezményeit időhatár nélkül – akár az arra való hivatkozás hiányában is – alkalmazni kell.

[47] Következésképpen, amennyiben a tértivevény által tanúsított tényekkel ellentétesen a nyilvános ülésre szóló terhelti idézés (értesítés) kézbcsítését a postai szolgáltató a valóságban meg sem kísérelte (nem történt kézbcsítés), úgy a szabályszerű idézés (értesítés) hiánya a felülvizsgálati eljárásban is észlelhető (észlelendő), a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt következmények levonásának szükségességével.

[48] Ezzel ellentétesen, ha a postai szolgáltató megkísérelte ugyan a nyilvános ülésre szóló, „nem kereste” jelzéssel visszaérkezett terhelti idézés (értesítés) kézbcsítését, de a kézbcsítés tényleges megkísérlése során megszegte a 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 31. § (1)-(4) bekezdésében írt szabályokat, a Be. 132. § (2) bekezdés b) pontja szerint beállt kézbcsítési fikció nyomán szabályszerűnek tekintendő kézbcsítés eljárásjogi következményei kizárólag a Be. 133-134. §-ában írt kézbcsítési kifogás útján háríthatók el. A kézbcsítési kifogás előterjesztése pedig csakis a Be. 133. § (1) bekezdésében meghatározott szubjektív, illetve a (2) bekezdésben írt objektív határidőn belül lehetséges, elbírálása a kézbcsítési fikcióval érintett hivatalos irat kézbcsítését elrendelő bíróság kizárólagos, a rendkívüli jogorvoslat elbírálására jogosult bíróság által el nem vonható hatáskörébe tartozik. A kézbcsítési fikció okán szabályszerűnek tekintett kézbcsítés következményei ezért a kézbcsítési kifogás elbírálására hatáskörrel nem rendelkező Kúria által lefolytatott felülvizsgálati eljárásban nem küszöbölhetők ki, még abban az esetben sem, ha a postai küldemények kézbcsítéséről szóló jogszabálynak az idézés (értesítés) való megkísérlése során történt megsértése csak a kézbcsítési kifogás előterjesztésére nyitva álló határidőn túl igazolódik be.

[49] Ez utóbbi esetkörre vonatkoztatható elvi tartalmat hordoz a Legfőbb Ügyészség átiratában hivatkozott, BH 2019.101. számon közzétett eseti döntés, amely szerint a kézbcsítési fikció megdöntése iránti kérelem előterjesztésére nyitva álló törvényi határidő (három hónap) eltelte után nem tehető kétségessé az értesítés (idézés) kézbcsítésének szabályszerűsége, és ennek folytán az, hogy a fellebbezések másodfokú tanácsülésen történő elbírálása ebből a szempontból szabályszerű volt-e {hasonlóképpen Bfv.II.293/2020/7. [50] bekezdés}.

[50] Olyan döntés ugyanakkor nem lelhető fel a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett kúriai határozatok közt, amely amellet érvelne, hogy a kézbcsítés következményei pusztán a kézbcsítési bizonyítványon (tértivevényen) feltüntetett jelzés nyomán beállnának, függetlenül a kézbcsítés való megtörténtétől. Ezzel szemben a Kúria éppen azt szögezte le elvi éllel, hogy a kézbcsítés joghatásai nem a tértivevény visszaérkezéséhez (vagy az azon feltüntetett jelzéshez), hanem – figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkére is – a tényleges, igazolható kézbcsítéshez, illetve annak időpontjához kötődnek {Bfv.II.793/2022/10. [34] bekezdés}. Ezzel összhangban a kézbcsítés elmaradása a Be. egyetlen szabálya szerint sem vonja maga után a kézbcsítéshez fűződő következmények alkalmazását.

[51] 6. A másodfokú nyilvános ülésre szóló terhelti idézés (értesítés) kézbesítetlenségének, illetve a kézbesítési fikció okán szabályszerűként értékelendő kézbesítésének esetköreit elkülönítve, majd a különböző esetkörök eltérő következményeit áttekintve juthatott el a Kúria az alapügy tényeinek eljárásjogi szempontú megítéléséig.

[52] A konkrét ügyben pedig a felülvizsgálati indítvány mellékleteként csatolt, a Magyar Posta Zrt. által kiállított okirat szerint a kézbesítést nyomkövetésre alkalmas eszköz támogatásával végző postai alkalmazott a kézbesítés megkísérlése esetén a levélszekrénybe helyezendő értesítőt nem a 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés c) pontja szerinti címhelyen állította ki, ezért az értesítő Korm. rendelet által megkívánt hátrahagyása nem igazolható. Ennek logikus folyományaként az sem támasztható alá, hogy a postai kézbesítő a címhelyet felkeresve a kézbesítést egyáltalán megkísérelte volna.

[53] Mindez pedig azt jelenti, hogy a másodfokú nyilvános ülésre szóló terhelti értesítés kézbesítésére – utólag igazolhatóan – egyáltalán nem került sor, kézbesítés hiányában pedig a Be. 132. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kézbesítési fikció sem állhatott be.

[54] Szabályszerű (avagy szabályszerűen értesítettnek tekintendő) értesítés hiányában azonban a törvény a fentebb írtak szerint nem teszi lehetővé a másodfokú bíróság által kitűzött nyilvános ülés terhelt távollétében való megtartását, még akkor sem, ha az értesítést a kézbesítési bizonyítványon feltüntetett jelzés alapján a Fővárosi Törvényszék alappal vélte szabályszerűen kézbesítettnek.

[55] Éppen ezért nincs jelentősége annak sem, hogy a feltétlen eljárási szabálysértés – a kifejtettek szerint – a bíróságnak valóban nem róható fel, annak megvalósulása ugyanis ettől független (BH 2018.40., BH 2014.333.).

[56] Ekként a Fővárosi Törvényszék a nyilvános ülést – bár önhibáján kívül, de – szabályszerű értesítés hiányában tartotta meg a terhelt távollétében, amellyel a másodfokú eljárásban a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott, feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető, egyúttal a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálati okot is képező eljárási szabálysértés valósult meg.

[57] 7. A kifejtett érvek mentén a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen – a Fővárosi Törvényszék felülvizsgálati indítvánnyal támadott végzését a Be. 663. § (2) bekezdése és a (4) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[58] A Kúria – a Kúria Elnöke számára a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezése nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[59] A Kúria a Be. 663. § (3) bekezdése szerinti utasításként írja elő, hogy a Fővárosi Törvényszék a megismételt eljárást a terhelt jelenlétére vonatkozó rendelkezési jogát tiszteletben tartva folytassa le, a nyilvános ülés terhelt – esetleges – távollétében való megtartásának feltételeként a részére címzett értesítés kézbesítésének kézbesítési bizonyítvány által igazolt szabályszerűségére továbbra is ügyelve.

[60] 8. A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli el. Ennek megfelelően a Kúria elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költség mindenkori törvényes kamatával történő visszatérítését.

[61] **IV.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. február 9.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.1.038/2022/7. számú végzése 2023. február 9. napján végleges.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke